

Vláda Republiky Slovinsko schválila Zákon o světelném znečištění

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ljubljana, 30. srpna 2007

Ve čtvrtek přijala Republika Slovinsko Zákon o světelném znečištění. Za posledních 15 let Slovinsko zaznamenalo rychlý nárůst světelného znečištění, což posílilo argumenty organizací ochrany přírody, které přes 12 let usilovaly o přijetí vhodného zákona.

Od nového zákona se očekávají četné kladné dopady. Zákon zakazuje svícení nad horizont – do nebe, čili požaduje plné clonění pro většinu svítidel. Takové svícení nad horizont je totiž hlavním původcem světelného znečištění. Plně cloněná světla méně oslňují, což zlepšuje bezpečnost na silnicích a viditelnost. Naopak oslňování ruší a znevýhodňuje zejména starší obyvatele, kteří jeho snížení přivítají.

Zákon omezuje také svícení do obydlí. Několik studií z různých oblastí světa ukázalo spojitost mezi vzrůstem výskytu nádorů a expozici lidí nebo zvířat umělému osvětlení. V noci světlo potlačuje tvorbu hormonu melatoninu, jednoho z rozhodujících antioxidantů které nás chrání před rakovinou. Je těžké předpovědět, co přijetí zákona přinese v ohledu zdravotním, ale lidé budou v každém případě budou spokojenější s účinně osvětlenými ulicemi a menším obtěžováním světlem ve svých ložnicích a v obytných prostorách.

Zákon požaduje snížení spotřeby energie pro veřejné osvětlení, což znamená že obce budou povinny zajistit úsporné využití energie. Osvětlení se má používat, jen kde je to nutné a v době, kdy je to potřeba. Uprostřed noci, když doprava ustává, se úroveň osvětlení dá snížit.

Budovy, které jsou považovány za část kulturního dědictví, včetně mnoha kostelů, budou osvětlovány slaběji. Na tomto poli vítáme snahy a spolupráci Římskokatolické církve v oblasti ochrany přírody a životního prostředí.

Převažující užití plně cloněných lamp bude mít pozitivní vliv na mnohé noční druhy živočichů, z nichž hmyz a netopýři patří k nejvíce ohroženým. Zákon tak přispěje k zachování biodiverzity, jednoho z podstatných cílů EU.

Při dvoumilionové populaci Slovinska se očekává, že za deset let, až bude osvětlení zcela přizpůsobeno požadavkům zákona, se ročně ušetří až 10 milionů euro za elektřinu. Tomu úměrné je očekávané snížení emisí skleníkových plynů, které bude nepochybně přínosem ke zpomalení změny klimatu.

Valná většina občanů Slovinska nemá dnes možnost vidět ze svého domova Mléčnou dráhu. Zákazem svícení do nebe zákon umožní obnovu noční oblohy. Respekt a údiv ze zdroje naší existence – vesmíru – tak bude předán našim dětem a vnukům a v neposlední řadě i všem dnešním a budoucím profesionálním a amatérským astronomům.

Zákon je výsledkem složité, ale úspěšné koordinace mezi Ministerstvem životního prostředí Republiky Slovinsko, Vládním úřadem pro rozvoj, četnými vládními odbory, experty na osvětlování a ochránci přírody. Představuje důležitý přínos ke kvalitě života v noci a má kladný vliv na zachování životního prostředí a přírody. Přijetí tohoto zákona činí ze Slovinska jednu z vůdčích zemí EU a může být modelem pro mnohé země které dosud tuto oblast zákonem neregulují.

Chceme využít této příležitosti a poděkovat ministru životního prostředí Republiky Slovinsko, Dr. Janezu Podobnikovi, ministru rozvoje Republiky Slovinsko, Dr. Žigu Turkovi, Marku Hrenovi z Vládního úřadu pro rozvoj, Dušanu Janezovi Gačnikovi a Mgr. Radovanu Tavzesovi z ministerstva životního prostředí, příslušným odborům, vládě Republiky Slovinsko, poslancům Národního shromáždění Mgr. Tomáši Štebemu a Samovi Bevkovi, a každému kdo přispěl ke dlouhému a náročnému koordinovanému postupu, jenž byl završen vyvinutím správných řešení.

Očekáváme, že přijatý Zákon poslouží jako pomoc a předloha pro mnoho zemí EU. Tak bude představen na sedmém Evropském symposiu pro ochranu nočního nebe, které se uskuteční 5. a 6. října v Bledu ve Slovinsku. Pro více informací o Symposiu navštivte prosím www.darksky2007.si, pro další informace o světelném znečištění www.temnonebo.org.

Za koalici organizací ochrany přírody Dark Sky Slovenia:

Andrej Mohar
Herman Mikuž
Dr. Tomaž Zwitter
Dr. Tomi Trilar

Elektronická verze tiskové zprávy a odkazy viz <http://svetlo.astro.cz>.